

RESULTATEN ZAAIEN ACTIE 2019 EN 2020

Grutsk op ús Greidefûgels

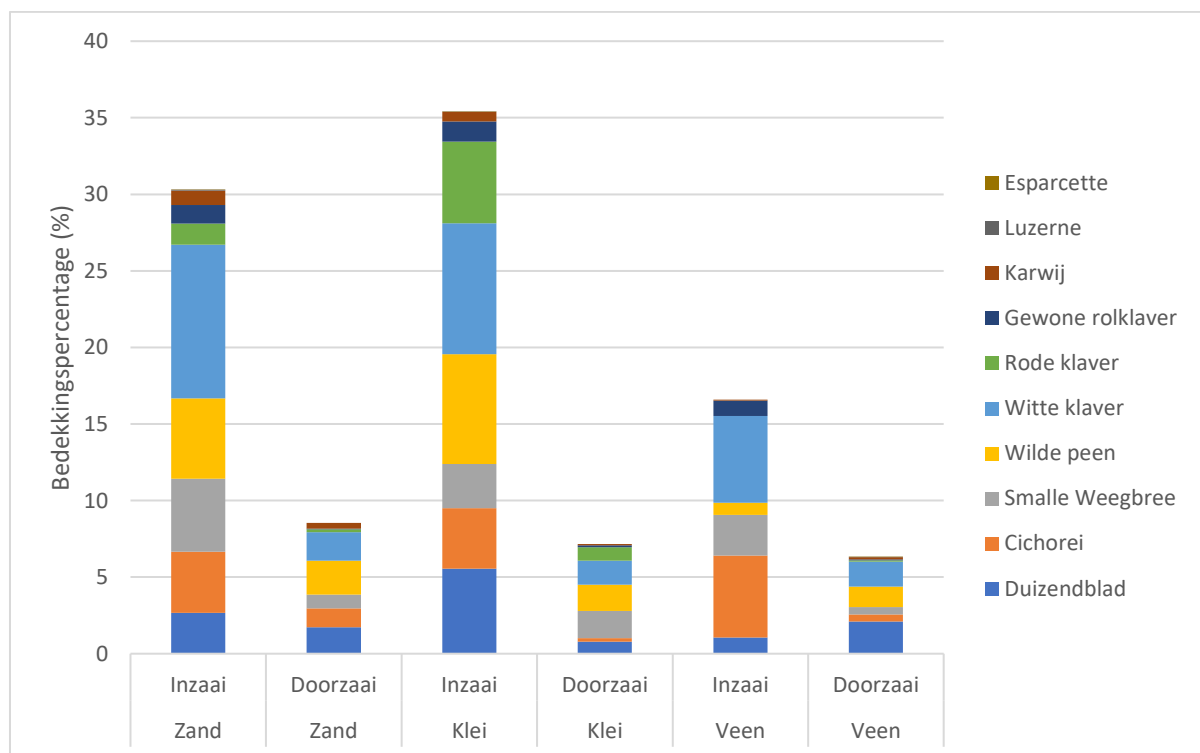

Grutsk op ús Greidefûgels

In 2019 stond binnen de campagne Grutsk op ús Greidefûgels het thema kruidenrijk grasland centraal. Boeren in Friesland konden een zaadmengsel bestellen voor het realiseren van 1 ha kruidenrijk grasland. In totaal hebben 300 melkveehouders meegedaan aan de campagne Grutsk. Dit kreeg in 2020 een vervolg, waarbij de boeren naast het Grutsk basis mengsel ook met een speciaal ontwikkeld Grutsk weidevogelmengsel aan de slag konden gaan. In de toegezonden toolkit zat een praktische handleiding met informatie over het zaaien en beheren van kruidenrijk grasland.

Monitoring

Om inzicht te krijgen in het resultaat van de campagne in het veld is er door studenten van Hogeschool Van Hall Larenstein en het Nordwin College een monitoring uitgevoerd op 32 bedrijven. In kwadranten van 1 m² werd de bedekking van de kruiden geschat. Hierbij is een vergelijking gemaakt tussen grondsoort (klei, veen, zand), de zaaimethode (inzaaien of doorzaaien) en de locatie op het perceel (rand of gehele perceel).

Figuur 1. Het bedekkingspercentage van de gezaaide kruiden op de verschillende grondsoorten uitgesplitst per zaaimethode.

Opkomst van de mengsels

Uit de monitoring blijkt dat inzaaien een beter resultaat oplevert dan doorzaaien (figuur 1). Dit beeld is voor alle drie grondsoorten hetzelfde. Het aandeel kruiden in de ingezaaide stukken ligt tussen 17% en 36% in tegenstelling tot rond de 7% bedekking in de doorgezaaide stukken.

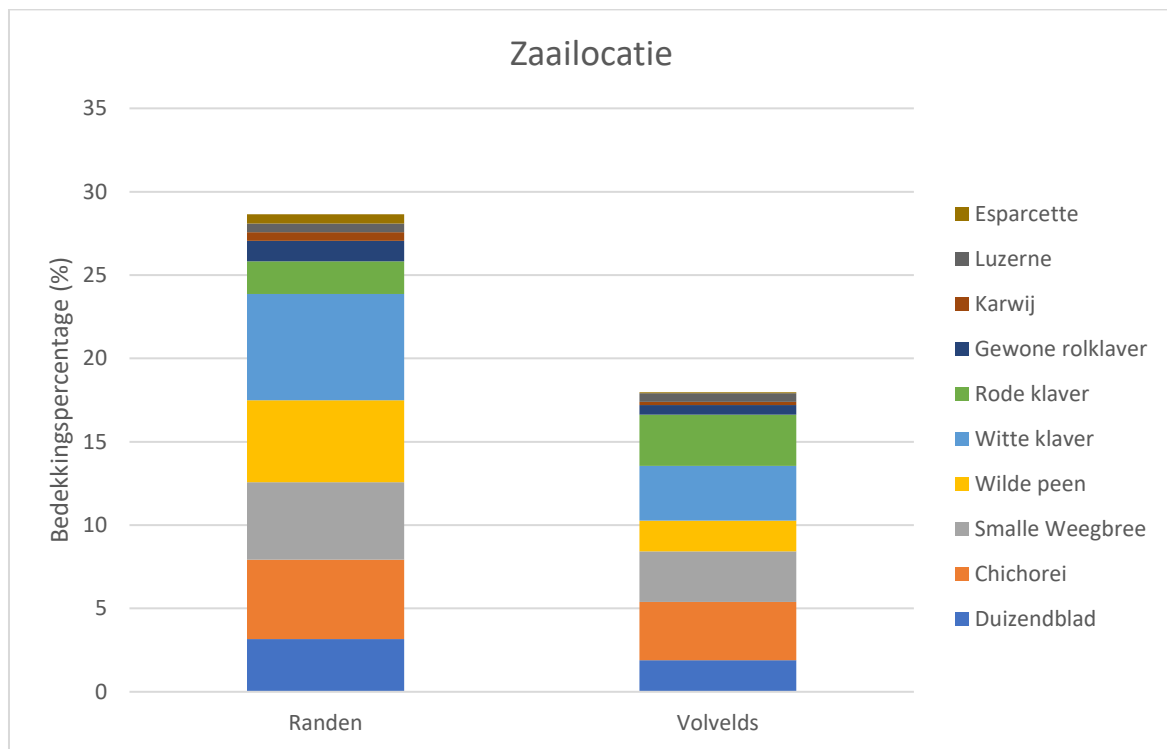
Bij inzaaien wordt de zode eerst gefreesd of (licht) geploegd en vervolgens wordt het kruidenmengsel aangevuld met graszaad ingezaaid in zwarte open grond. Bij doorzaaien worden de kruiden in de bestaande grasmata 'doorgezaaid'. In het laatste geval is de competitie met grassen in de bestaande zode groot. Het doorzaaien is daardoor minder succesvol als inzaaien. Echter is opnieuw inzaaien niet altijd wenselijk. Vanuit weidevogel oogpunt wil je oude graslanden liever niet ploegen vanwege het negatieve effect op het bodemleven en het organische stofgehalte van de bodem. Het creëren van een open zode door bijvoorbeeld licht frezen is in dat geval een goede tussenvorm.

De kruiden in het mengsel die het beste deden waren smalle weegbree, witte klaver, cichorei, wilde peen en duizendblad (figuur 1). Het mengsel sloeg het beste aan op zand en kleigrond. Gemiddeld bestond op kleigrond 21% en op zandgrond 19% van de vegetatie uit de kruiden van het gezaaide mengsel. Op veengrond was de bedekking het laagst. Het succesvol zaaien van kruiden op veengrond is lastiger vanwege de vaak lage pH en het hoge stikstofleverend vermogen (NLV) van de bodem.

Zaailocatie

Boeren werden geadviseerd om het mengsel zoveel mogelijk in te zaaien in de randen van de percelen. In de praktijk worden randen vaak al minder zwaar bemest waardoor de omstandigheden voor de ontwikkeling van kruiden gunstiger zijn. Dit bleek ook uit de monitoring. Het bedekkingspercentage van de kruiden was hoger in de randen in vergelijking met het midden van het perceel (figuur 2).

Figuur 2. Bedekkingspercentage van de kruiden bij volvelds zaaien en het zaaien in randen.

Al met al zijn de uitkomsten van de monitoring positief te noemen. Bij een deel van de boeren die in het voorjaar van 2019 hadden gezaaid viel het resultaat helaas tegen vanwege de droogte in die periode. Daarom adviseren wij ook om kruiden in de nazomer (augustus/september) te zaaien.

Kruidenrijk grasland is gunstig voor de biodiversiteit. De bloeiende kruiden trekken insecten aan, welke weer voedsel zijn voor vogels waaronder weidevogelkuikens. Het grote aantal deelnemers laat zien dat boeren bereid zijn om hier mee aan de slag te gaan. Met de actie hebben boeren kunnen experimenteren met kruidenrijk grasland en een bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van het leefgebied van de greidefûgels.

Anne Jansma
Hogeschool Van Hall Larenstein

Grutsk op ús Greidefûgels

nordwin
COLLEGE

**van hall
larenstein**
university of applied sciences

provinsje fryslân
provincie fryslân

www.grutskopusgreidefugels.nl

Labadistendyk 2 | 8637 VJ | Wiuwert | h.dejong@bfvw.nl | 058-2504388